UTVIKLINGSPROGRAM I UNIVERSITETSPEDAGOGIKK

Hva skjer i en undervisningssituasjon, og i møtet mellom studenter og de som underviser? Hvordan kan jeg som underviser bidra til at dette møtet blir så fruktbart og stimulerende som mulig - og leder til læring for alle parter? Hva er mine oppgaver når jeg skal bidra til læring? Hvordan skal jeg konkret forberede, gjennomføre og evaluere min undervisning? Hvilke undervisningsformer (forelesning, samtaleundervisning, gruppeundervisning, seminarer osv.), og hvilke hjelpemidler er aktuelle for meg, i mitt fag og i mitt miljø? Hvordan kan jeg strukturere og presentere mitt budskap? Hvordan kan jeg anvende informasjons- og kommunikasjonsteknologi i min undervisning og veiledning? Hvordan skal jeg møte studentene som faglige ressurspersoner og som medmennesker, i og utenfor undervisningssituasjonen? Hva er kunnskap, og hva er læring? Hvordan skjer læring? Hva er det som fremmer, og hva er det som hindrer læring? Hva er et godt læringsmiljø, og hvordan kan jeg bidra til utvikling av et slikt miljø? Hvordan kan jeg selv lære gjennom min egen undervisning og veiledning? Hvordan kan jeg skaffe og nyttiggjøre meg tilbakemelding fra andre på min måte å undervise på? Spørsmål som dette danner basis for "Utviklingsprogram i Universitetspedagogikk". Programmet ble holdt første gang i 1990, og har siden vært tilbudt 1-2 ganger pr. år.

Hensikt

Hensiktene med Utviklingsprogram i universitetspedagogikk er å bidra til:

I)

utvikling av yrkesrelevante (allmenne og spesielle) kompetanser som undervisere og veiledere hos deltakerne i programmet, og

II)

organisasjonsutvikling internt ved universitetet, herunder utvikling av relasjoner mellom ulike aktører og grupper av aktører i organisasjonen,

for begge momentenes vedkommende (I og II) i samsvar med fagenes egenart, de aktuelle studieplaner (fagplaner) og intensjonene i UiB's Strategiplan 2005 - 2010.

Idégrunnlag

Programmet bygger på en oppfatning om at utvikling av yrkesrelevante kompetanser, eller av praktisk funksjonsdyktighet som underviser og veileder, grunnleggende må skje gjennom praksis og refleksjon over praksis. Praksis er her i første rekke den egne undervisnings- og veiledningssituasjonen, men også den konkrete praksis som programmet i seg selv representerer. Sentralt i en slik utvikling er bevisstgjøring av egne kompetanser som underviser og veileder, og utprøving og vurdering av disse kompetansene i samspill med andre. De viktigste ressursene i programmet er deltakerne selv, og det de bringer med seg av kompetanser og erfaringer i videste forstand. Generelt vil programmet tjene som et forum for

utveksling og drøfting av erfaringer og idéer, og som et verksted for praktisk utprøving og eksperimentering. Aktuelle teorier for undervisning, veiledning og læring presenteres og drøftes innen denne grunnleggende praktiske rammen.

Omfang og struktur

Utviklingsprogrammet består av flere moduler.

Basismodulen er for nytilsatte og omfatter 2 samlinger over 3 dager med en mellomperiode på ett semester - der noe arbeid legges til mellomperioden. Denne modulen har internatsamlinger utenbys (for tiden på Park hotell på Voss) der vi forutsetter at deltakerne bor på stedet under samlingene. Basismodulen organiseres i kull, og her tar vi opp flere ulike temaer.

Påbyggningsmodulene er åpne for alle tilsatte og er kortere enn basismodulen. Her har vi to typer: "stor" som går over to dager + en oppfølgingsdag senere samme semester der deltakerne presenterer et arbeid de har gjort i modulen, og "liten" som går over kun èn dag med et for- eller etterarbeid. Påbygningsmodulene konsentrerer seg om ett tema i hver modul, og de arrangeres vanligvis i Bergen sentrum.

Kravet til **pedagogisk basiskompetanse** for tilsatte i faste vitenskaplige stillinger ved UiB dekkes dersom man deltar i basismodulen + 2 "store", 4 "små", eller 1 "stor" og 2 "små" påbygningsmoduler. Modulene gir formell kompetanse i form av studiepoeng: basismodul 10 ECTS, "stor" påbygningsmodul 5 ECTS, "liten" påbygningsmodul 2,5 ECTS. ***Arbeidsform***

Programmet er overveiende praktisk orientert, med stor vekt på egenaktivitet knyttet til oppgaver og øvelser, og med nær tilknytning til deltakernes egen praksis som undervisere og veiledere. Arbeidet vil omfatte både praktisk trening i en del sentrale funksjoner (roller) innen undervisning og veiledning, og en innføring i prinsipielle tenkemåter omkring disse funksjonene.

I mellomperioden i basismodulen møtes deltakerne hos hverandre i mindre grupper etter en oppsatt plan, og overværer og drøfter (gir veiledning på) hverandres undervisning. I mellomperioden i påbygningsmodulene arbeider deltakerne spesifikt med utvikling av sin egen, eller instituttets (seksjonens, avdelingens) undervisning i forhold til modulens tema. Dette arbeidet munner ut i en muntlig presentasjon og et skriftlig arbeid som evt. publiseres i en egen skriftserie.

Sentralt i utformingen av programmet står utviklingen av et gruppeklima basert på trygghet og tillit, undring og respekt, som grunnlag for en konstruktiv dialog deltakerne imellom, og mellom deltakerne og lederne. Måten dette klimaet utvikles på, kan også gi impulser til hvordan deltakerne selv kan skape et fruktbart gruppeklima og læringsmiljø i sin egen undervisning og veiledning.

Forutsetninger for deltakelse

Den prosessorienterte tilnærmelsen forutsetter at deltakerne deltar i alle aktiviterer innenfor hver modul. I basismodulen er det også en forutsetning at deltakerne har (eller kan tilby) undervisning, slik at kollegabesøk i forbindelse med undervisningen er mulig. Ytterligere ledere/ressurspersoner kan også være aktuelle.

Målgruppe	Vitenskapelige tjenestemenn og -kvinner i fast eller midlertidig stillinger som har undervisningsoppgaver. Andre ansatte kan komme med i den utstrekning plassen tillater det.
Deltakerantall	Basismodul: maks 20 stk. Påbygningsmoduler: varierer etter innhold / undervisningsform
Økonomi	Opphold og kursmateriell dekkes av arrangøren. Deltakerne betaler reisen til undervisningsstedet.
Vitnemål	Det blir utstedt vitnemål for gjennomført program.
Programansvarlig	Professor Arild Raaheim
Påmelding	Påmelding skjer fortløpende. Deltakerne registreres i den rekkefølgen de melder seg på.